

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**UN CRU MÉS CAR CANVIARÀ
HÀBITS DE CONSUM I DE VIDA**

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.cat

AL PEU DEL CANÓ
Sense
cobertura
(1)

Petroli i especulació

El ministre Sebastián diu que la culpa de l'encariment del petroli és dels especuladors. Alguns polítics d'esquerres tenen molt d'interès a culpar els especuladors, en aquest cas concret els mercats de futurs del petroli. Controlar més de prop els mercats de futurs no és una mala idea, però això no farà que tornem automàticament a l'època del petroli barat. I quan l'esquerra culpa els especuladors ràpidament em poso la mà a la cartera: tot seguit aquesta esquerra demana més intervencionisme, és a dir, més impostos i més regulació econòmica en sectors no regulats o encara poc regulats per al seu gust.

ELS PAÏSOS OFERENTS DE PETROLI conformen un clar oligopoli i els va molt bé que el preu pugui: les divises que n'obtenen nodreixen els seus fons sobirans, amb els quals estan comprant ingents quantitats d'actius físics i financers, sobretot als EUA. En un context global de demanda de petroli a l'alça, en què molts països emergents creixen ràpidament gràcies al lliure comerç, n'hi ha prou que l'oferta no creixi al mateix ritme que la demanda per explicar l'augment de preus. George Soros diu que l'augment del preu del petroli del darrer any, que presenta una gràfica parabòlica, té la forma típica de les bombolles especulatives. Com ha passat amb els immobles, moltes vegades són els mateixos oferents els que inflen les bombolles, sense que es pugui establir una relació de causa-efecte entre uns pèrfids especuladors de petroli aliens al sector i l'augment del seu preu.

L'ESPECULACIÓ ÉS UN MECANISME que, per mitjà d'una compravenda, serveix per aconseguir la igualtat de preus d'un mateix producte en el temps. La teoria econòmica reconeix una funció molt positiva a l'especulació: els especuladors donen amplitud, grandària i liquiditat als mercats, per exemple a la borsa de valors o al mercat de divises. ¿És immoral comprar una divisa o accions d'una empresa per vendre-les al cap de poques hores o de pocs dies? En els mercats lliures, com la borsa o les divises, molt sovint els especuladors es compensen entre ells: els qui aposten per un euro encara més fort enfront del dòlar a curt termini i compren euros sovint es compensen amb els qui creuen que el dòlar es recuperarà també a curt termini i compren dòlars. I si es prohibís l'especulació a la borsa, entesa com una compravenda a curt termini per obtenir benefici, moltes operacions no trobarien contrapartida.

L'ESPECULACIÓ NO S'HA DE CONFondre amb la informació privilegiada, que als països anglosaxons està fortament penalitzada. Això és el que frena molta gent a invertir a la borsa, el que es coneix com a informació asimètrica: no tots els participants en un mateix mercat tenen la mateixa informació. A Londres, per exemple, és delictiu que un alt directiu d'una empresa compri accions de la pròpia empresa tot just un dia abans que es faci públic que una altra empresa del sector llançarà una opa contra la seva empresa. A casa nostra això passa massa sovint.

PAUL KRUGMAN ÉS UN DELS ECONOMISTES nord-americans més influents del món. Es defineix com

LLUÏSA JOVER

“Krugman va publicar, a la seva columna setmanal al ‘The New York Times’, un article en què defensava que l'augment del preu del petroli s'explica per un excés de demanda, més que no pas pels especuladors”

a neokeynesià i no és precisament un economista de dretes. El passat 27 de juny Krugman va publicar, a la seva columna setmanal al *The New York Times* (d'accés lliure al seu blog), un article en què defensava, amb profusió d'arguments i de links, que l'augment del preu del petroli s'explica principalment per un excés de demanda, més que no pas pels especuladors. Mariano Marzo, catedràtic de recursos energètics de la UB, recordava fa poc que un litre de benzina subministra 10 kilowatts d'energia per hora, una xifra que permetria aixecar amb una corda 10 cotxes de 1.200 quilos a la Torre Eiffel. Tota aquesta energia, que avui la tenim entre 1,20 i 1,30 euros el litre i que ara

ens sembla cara, durant molts anys l'hem tingut a preu de saldo.

UN PETROLI MÉS CAR A LLARG TERMINI en racionalitzarà el consum i canviarà hàbits de vida, com ja s'està observant als EUA: augment del transport públic i del ferrocarril, caiguda en picat de la venda de cotxes de gran cilindrada, mudances de cases grans allunyades de les ciutats cap a pisos més petits i propers a la feina... I el petroli car també estimularà la recerca de nous jaciments, que en els anys del petroli barat va quedar abandonada pels costos elevats: si els jaciments estan a més fondària o a sota del mar, són de més difícil i cara extracció i només és rendible extreure petroli si el preu és alt i es manté elevat.

ELS ACTUALS PREUS DEL PETROLI molt possiblement estan inflats i, com ha passat en altres actius, poden també esclatar. L'Iraq duplicarà la producció de petroli a curt termini i, per poc que els tipus d'interès pugin als EUA, punxaran molts contractes de futur sobre petroli. En els darrers set mesos el tipus d'interès als EUA ha baixat del 5% al 2%, fet que ha arrossegat el dòlar als seus mínims històrics i ha incidit en la duplicació del preu del petroli. Aquests preus es mantindran alts, per damunt dels 100 dòlars el barril, perquè s'ha acabat l'època del petroli barat. Un escenari bastant probable, però, i en absència de conflictes geopolítics futurs, apunta cap a una moderació del seu preu.

Isabel
Olesti

Espectora

És difícil, avui, trobar un lloc sense cobertura, sense internet, fins i tot sense aigua canalitzada, sense diaris ni televisió. Però hi ha un lloc, a la Franja de Ponent, just a la ratlla de Catalunya, on el temps i la vida funcionen diferent que en la majoria de llocs. Són un conjunt de masos escampats enmig d'un paratge de cims rocosos, barrancs espectaculars, salts d'aigua i basses talment un reialme de nimfes. Hi ha fòssils mil·lenaris, dòlmens amagats entre rouredes, camps de blat i d'usurda on els dies de calor es passen serps tan gruixudes com un puny. Aquí, les roses fan olor de roses i la menta és tan forta que mareja. Fa anys, molts dels veïns van marxar a la ciutat, però a poc a poc s'han arreglat les cases i ara hi ha més vida, sobretot a l'estiu. Cada any, per Sant Pere, la gent de la contrada es troba en un punt per celebrar durant tot un dia la seva festa. És el moment de veure gent que fa temps que no es veu, de ballar a ritme de l'acordionista de tota la vida, de menjar el xai que es mata per a l'ocasió i coure patates al caliu d'una foguera. I es balla i beu fins que el jovent aparca el cotxe davant del cobert que fa de sala de ball i fa fora els més grans posant el CD del cotxe a tot volum. Però també hi ha el veí, pastor de tota la vida, que a mitja tarda se n'ha anat a peu a casa per fer la seva foguera de Sant Pere, perquè porta sort, diu, i perquè no pot trencar la tradició dels pares que el veuen des del cel. Després torna a peu a la festa i balla tota la nit i ho aprofita perquè fins a l'any que ve no veurà tanta gent junta. L'endemà, tot torna al seu lloc.